BÜTÜN ŞİİRLERİ

“Hayat hikayesi ilaveli”

SABAHATTİN ALİ

Bütün Şiirleri

Yazarı (Author): SABAHATTİN ALİ (Türk Yazar, Şair ve Düşünür)
Sayfa Düzeni, Kapak ve Grafik Tasarım: Noyan Karaman
Yayına hazırlayan: Murat Ukray
Editör: Tayfun Çavuşoğlu (Gazeteci & Yazar)
Baskı ve yayına hazırlama (Publisher): E-Kitap Yayıncılık

– *Sabahattin Ali Kitaplığı Dizisi* – 1 –

ILLUSTRATED &
PUBLISHED BY
E-KİTAP PROJESİ & CHEAPEST BOOKS

www.cheapestboooks.com

www.facebook.com/EKitapProjesi

Copyright, 2022 by e-Kitap Projesi
Istanbul

ISBN: 978-625-7120-67-8
e-ISBN: 978-625-7120-48-7

Baskı ve Cilt (Print): Print on Demand & Bookmundo Inc.

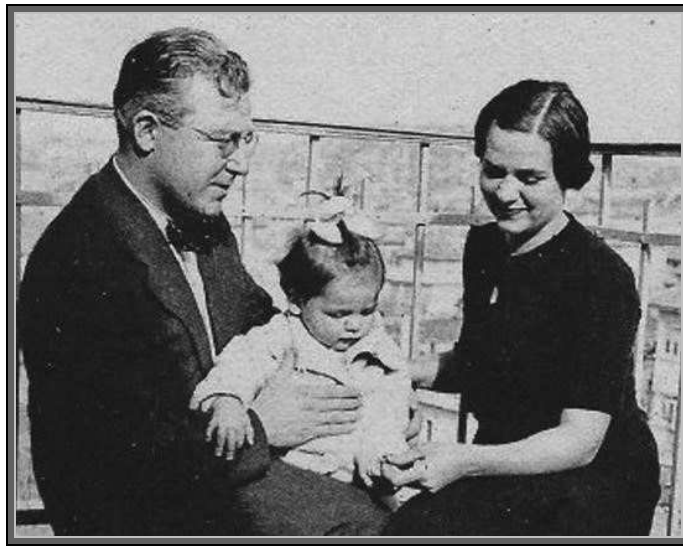
© **Copyright**: Bu kitabın tüm yayın hakları e-kitap yayıncılığa aittir. Tanıtım alıntıları dışında izinsiz çoğaltılması yasalarımıza göre suç sayılmaktadır. Böyle bir harekete kalkışmak yerine, bize sorarsanız uygar ve paylaşımcı dünya adına seviniriz..

İÇİNDEKİLER

Sabahattin Ali Kimdir? 5
BÜTÜN İNSANLARA 14
YAT VE UYU!.. 16
EBEDÎ 18
KÖPRÜNÜN ÇOCUKLARI 20
KÖPRÜNÜN GECELERİ 23
KÖPRÜDE SABAH 26
SERSERİNİN ÖLÜMÜ 28
BURUŞUKLAR 30
İLK BEYAZ SAÇ 31
BABAM İÇİN 33
ÇAKIR 35
SAFO 37
SEVDASIZ 39
DAĞLAR 41
SERVİ 43
İSTEK 45
MELÂNKOLİ 47
GÜNÜMÜZ 49
HAPİSHANE ŞARKISI 51
GURBET HAPİSHANESİ 57
KIZKAÇIRAN 59
MAYIS 61
HEY 63
YETMEZ Mİ? 65
AYIRDILAR 67
KIYAMADIĞIM 69
UNUTAMADIM 71
AĞLAYI AĞLAYI 73

KARA YAZI 75
UZAKTA 77
ESKİSİ GİBİ 79
BİR DOĞUM GÜNÜ İÇİN 81
ÇOCUKLAR GİBİ 83
KOŞMA 85
SON MEKTUP 87
RÜZGÂR 89
ÖYLE GÜNLER GÖRDÜM Kİ... 93
KURBAĞANIN SERENADI 96
BEŞİK 97
KUDURMAK 98
FİRAR 99
NEFES 100
HAYAT 102
ŞARKI 105
NEDÂMET 106
AŞK BAŞLANGICI 107
KÜMESTE SABAH 108
ACABA 110
GECENİN KEMANI 111
MUALLİM 113
NE KAZANDIK? 114
GAZEL NAZİRESİ 116
"ÖKSÜZ KIZ" MASALI 117
DERE 121
KALBİMDE AŞKINIZ 122
BİR MACERA 123
NEFES 124
BENİM AŞKIM 126
RUHUMUN DALGALARI 127
MESNEVİ 128

Sabahattin Ali Kimdir?

Sabahattin Ali, 25 Şubat 1907 yılında Bulgaristan Gümülcine'de doğdu. Babası Selahattin Ali piyade yüzbaşıydı. Annesi ev hanımıydı. Sabahattin Ali, babasının mesleği icabı birçok yer görmüş, çok seyahat etmiştir. Anadolu'nun çeşitli illerinde eğitimini tamamlamıştır. Sabahattin Ali'nin hayatında annesinin büyük bir rolü vardır. Annesi psikolojik sorunlar yaşayan bir kadındır. 3 kere intihar girişiminde bulunmuştur. Sık sık depresyona girip hasta-

nede tedavi edilmiştir. Hatta Sabahattin Ali, babası Selahattin Ali Bey'in kalp krizi geçirip vefat etmesinin sorumlusu olarak annesinin bitmek bilmeyen rahatsızlıklarını sebep olarak görmüştür.

1927'de Öğretmen okulunu bitirdi ve Yozgat Cumhuriyet Okulu'nda öğretmen oldu. Sabahattin Ali'nin öğretmenlik yaptığı yıllarda Cumhuriyet yeni kurulmuştu. Atatürk, ülkeyi kalkındırmak için eğitimde atılımlar yapıyordu. Yetenekli gençleri yurt dışına göndererek eğitim almalarını sağlıyorlardı. Yurt dışında çeşitli dallarda eğitim gören gençler, eğitimleri bittikten sonra yurda dönüyor ve kendilerini iyi yetişmiş nesiller yaratmak için ülkeye adıyorlardı. Sabahattin Ali de bu gençlerden biriydi. Eğitim Bakanlığı'nın açtığı sınavı kazanarak, dil eğitimi almak için Almanya'ya gitti. Orada çok iyi Almanca öğrendi. Hatta o kadar iyiydi ki, Türkiye'ye döndüğünde Almanca öğretmeni olarak göreve başladı. Sabahattin Ali, Almanya'ya gitmeden önce milliyetçi bir görüşe sahipken, Almanya'dan döndükten sonra siyasi görüşü tamamen değişmiştir. Komünist bir görüşe kaymıştır.

Almanya'da eğitimdeyken, orada yaşadıklarını "Kürk Mantolu Madonna" kitabında bize o kadar güzel anlatır ki, gerçekle kurgu birbirine girer. Kürk Mantolu Madonna'yı bu gözle okumak lazım. Çünkü romandaki Raif Efendi'nin bir yanı Sabahattin Ali'nin ta kendisidir! Maria Puder isimli roman kahramanı, aslında Sabahattin Ali'nin Almanya'da tanı-

şıp âşık olduğu kadındır. Orada yaşayıp gördüğü şeyleri Kürk Mantolu Madonna isimli eserinde bize roman tadında anlatır.

Sabahattin Ali, sadece Kürk Mantolu Madonna'dan ibaret bir yazar değildir. Kuyucaklı Yusuf, İçimizdeki Şeytan, Değirmen, Kağnı, Ses, Sırça Köşk ve Yeni Dünya'dır. Sabahattin Ali, bazı çeviriler de yapmıştır. Antigone, Fontamara, Minna Von Barnhelm bunlardan bazılarıdır. Ayrıca Sabahattin Ali'nin yazdığı şiirlerden bazıları bestelenmiştir. Dilimizden düşürmediğimiz şarkılardan, Aldırma Gönül, Leylim Ley, Dağlar Dağlar, Ben Yine Sana Vurgunum, Göklerde Kartal Gibiydim onun şiirleridir.

Sinop Cezaevine gittiğinizde, ilk görmek isteyeceğiniz yer Sabahattin Ali'nin yattığı koğuş olacaktır. Şimdi müze haline getirilen cezaevini gezerken, ister istemez gözlerinizden yaşlar süzülür. O demir parmaklıkların ardında yazdığı şiir, koğuşun tam dışındaki duvara şöyle asılmıştı:

Başın öne eğilmesin

Aldırma gönül aldırma

Ağladığın duyulmasın

Aldırma Gönül aldırma

Eskimiş ve paslanmış demir parmaklı kapı kapalıydı ve bu sözler kapının dışına yazılmıştı. Bir an

insan düşünmeden edemiyor, bir ülke aydınını neden hapishaneye atar? Şüphesiz onu, diğer Türk yazarlardan ayıran en önemli özelliği, yazdıklarının yanında; aynı zamanda çok hüzünlü bir hayat öyküsünün de olmasıdır. Sabahattin Ali'nin doğduğu günden, 41 yaşında hayata gözlerini yummasına kadar geçen ömründe, herkesin başa çıkamayacağı kadar ağır olaylar zinciri sığmıştır. Onun öykülerinde, romanlarında ve şiirlerinde okuyanı mest eden, kendinden geçiren yaşanmışlıkları aslında kendi hayatının kıyısında geçen şeylerdir. Kendi tanıklıkları, yaşanmışlıklarıdır.

Sabahattin Ali'yi okumaya başladığınızda, ister istemez hayatının çalkantılı dönemlerine de tanık oluyorsunuz. Yazılarında karşımıza çıkan betimlemelerinin ahengi, karakterlerin gerçekliği, olayların gerçekçi olması, okuyucuyu kendine bağlayan akıcı üslubu görünce, bir insan bu kadar mı güzel gözlem yapabilir diyorsunuz. Sabahattin Ali'nin gözlem ve bu gözlemleri yazıya aktarma biçimi, yazarlıkta doruk noktası seviyesindedir. Çünkü, o ifadelerin hepsinde gerçek bir yaşanmışlık vardır. Hayal ürünü yazılardan çok, yaşanmışlıkları edebi olarak kullanmasını çok iyi bilmiştir. Sabahattin Ali'nin hayatını şu formatta yazmak belki de en mantıklısıdır:

- 25 Şubat 1907'de Bulgaristan'da doğdu.
- 1927'de 20 yaşındayken öğretmen oldu.
- 1928'de Almanya'ya eğitime gitti.

- 1930'da Aydın'da öğretmenlik yaparken, komünizm propagandası yapmaktan hapis cezası aldı. 3 ay Aydın Cezaevi'nde kaldı.
- 1932'de Atatürk'e hakaretten tutuklandı ve 1 sene hapis cezası aldı. Belli bir süre Konya Cezaevi'nde kalmıştır. Daha sonra buradan Sinop Cezaevi'ne gönderilmiştir.
- 1937'de cezaevlerinde, mahkûmlardan dinlediği yaşanmış hikâyelerden etkilenerek "Kuyucaklı Yusuf"u yazmıştır. Aynı sene Kuyucaklı Yusuf, mahkeme kararıyla toplatılmıştır.
- 7 Ekim 1937'de Kuyucaklı Yusuf eserinde halkı askerlikten soğutmaktan dolayı yargılanmış ve bilirkişi raporuyla bu davadan beraat etmiştir.
- 1940 yılında yazdığı "İçimizdeki Şeytan" romanı bazı kesimlerce büyük tepki görmüştür. Özellikle, Nihal Atsız ile tartışma yaşamış ve bu tartışma mahkemeye taşınmıştır. Sabahattin Ali açtığı davayı kazanmıştır. Fakat milliyetçi kesim tarafından çıkarılan olaylar yüzünden Sabahattin Ali Ankara Devlet Konservatuarı'ndan çıkarılmış, ayrıca yazı yazdığı gazeteler kapatılmıştır.

İş bulmakta zorlanan Sabahattin Ali, bir arkadaşının yardımıyla kamyonla nakliye işine başlamıştır. Burada da işine taş koyulmuş, yine parasız yaşamak zorunda bırakılmıştır. Bir çocuğu olan Sabahattin

Ali, iş bulamayınca, yurt dışına çıkıp burada çalışmak istemiştir. Fakat çeşitli sebeplerden ötürü pasaport verilmeyince, son çare, kaçak olarak yurt dışına gitmek kalmıştır. Bu noktadan itibaren, Sabahattin Ali'nin hayatına simsiyah bir kara bulut çöker. İşte Sabahattin Ali'yi o esrarengiz ölüme götüren o olaylar da böyle başlar:

Sabahattin Ali hapishanedeyken Hasan Tural isminde biriyle tanışmıştı. Bu adam 1928'de ülkemize Bulgaristan'dan göç etmişti. Sabahattin Ali cezaevinden çıktıktan sonra ona gitti ve derdini anlattı. Hasan Tural Edirnekapı'da berberlik yapıyordu. Sabahattin Ali'yi kaçakçı Ali Ertekin'le tanıştırdı. Ali Ertekin de bir göçmendi. Türkiye'ye geldikten sonra orduda görev almıştı. 1945'de ordudan ayrılmıştı. Çeşitli işlerde çalışmıştı ama dikiş tutturamadığı için sıkıntı çekiyordu. Sabahattin Ali de siyasi düşüncelerinden dolayı işsiz kalmış, maddi sıkıntıya düşmüştü. Bu sıralarda arkadaşının vasıtasıyla nakliyecilik yapıyordu. 28 Mart 1948'de arkadaşı Mehmet Cimcoz'a Edirne'ye peynir götüreceğini söyledi. Yanına muavin olarak Ali Ertekin (veya Ertegün)'ü aldı. 31 Mart'ta Edirnekapı'da buluştular ve Edirne'ye doğru yola çıktılar. Bulgaristan sınırına gelmeden önce, akşam dinlenmek için bir ormanlık alanda mola verdiler. Burada Ali Ertekin ve Sabahattin Ali ateş yakarak sohbet etmeye başladılar. Bu sohbetin detaylarını Ali Ertekin mahkemeye şu şekilde anlatmıştır:

"Sabahattin Ali bana, ben buradan Sofya'ya oradan da uçakla Moskova'ya gideceğim. Moskova'dan Çek pasaportu alıp Roma'ya, Roma'dan da Fransa'ya geçeceğim. Oradaki Türkleri teşkilatlandıracağım, dedi. Bu sözleri işitince beynim attı. Babam bana 93 Harbinde Rusların dedemlere ettiği eziyetleri anlatırdı. Bu adamın Türklükle bir derdi vardı. Fena kanıma dokundu. Elimde bir sopa vardı, kalktım biraz gezindim. Her geçen saniye biraz daha sinirleniyordum. Sabahattin Ali'nin yanına gittim. Gözüm kardı, içimdeki milli duygulara kapılıp, kitap okuyan adamın kafasına, yüzünün sol tarafına doğru şiddetle vurdum. Suratı, gözlükleri, kulağı kan içinde kalmıştı. Ardından aynı noktaya bir kere daha şiddetle vurdum. İkinci darbeden sonra Sabahattin Ali sağ tarafına doğru yıkıldı. Ağzından burnundan kanlar boşaldı. Dikkat ettim, hafif hafif nefes alıyordu. Üçüncü darbeyi de ensesine vurunca, nefesi tamamen kesildi. Ölmüştü."

Sabahattin Ali'nin cesedi bulunduğunda vücudu çürümek üzereydi. Vücudu çürüdüğü için teşhis edilemiyordu. Adli tıbbın o dönemli araştırmasıyla, ölümünün üstünden 4-5 ay geçmiş olduğuna kanaat getirildi. Dolayısıyla Sabahattin Ali'nin kesin ölüm tarihi bilinmemektedir.

Onu öldüren Ali Ertekin bir dönem hapiste yattı ama kısa bir süre sonra afla dışarı çıktı. O hayatını yaşarken, bu cinayet, tarihimize kara bir leke olarak yazıldı. Hâlâ Sabahattin Ali'nin ölümünün üzerin-

deki sır perdesi aralanmış değildir. Bazı iddialara göre, onu öldüren Ali Ertekin adlı katil zanlısı, milli istihbarat çalışanı çıkmıştır. İşin en acıklı tarafı da Sabahattin Ali'nin cesedi incelenmek üzere mezarından çıkarılmış ve maalesef cesedi kaybolmuştur. Şu anda Sabahattin Ali'nin bir mezarı dâhi yoktur! Kızı Filiz Ali, babasının cesedini çok aramış olmasına rağmen bulamamıştır. Son olarak, cesedini bulan köylüyle görüşmüş, cansız vücudunun bulunduğu yere gitmiştir. Dere yatağının yakınındaki düzlükte, arkasını Istıranca Ormanlarına dayamış koskoca bir kayanın üzerine bir mermer parçası gömdü ve o mermer parçasının üzerine Sabahattin Ali'nin bilinen dizelerini yazdırdı:

"Başım kar, saçlarım kardı, benim meskenim
dağlardır."

Sabahattin Ali'nin Şiirleri & Romanları & Kitapları:

- Dağlar ve Rüzgâr - 1934 – Şiir
- Değirmen - 1935 – Öykü
- Zanaatkarlar – 1936
- Kağnı - 1936 – Öykü
- Kuyucaklı Yusuf - 1937 – Roman
- Hanende Melek - 1937 – Öykü
- Ses - 1937 – Öykü
- Kurbağanın Serenadı ve Öteki Şiirler'le birlikte - 1937 – Şiir
- İçimizdeki Şeytan - 1940 – Roman
- Kürk Mantolu Madonna - 1943 – Roman
- Kağnı - 1943 – Öykü
- Ses - 1943 – Öykü
- Yeni Dünya - 1943 – Öykü
- Sırça Köşk - 1947 – Öykü
- Kamyon – Öykü
- Bir Orman Hikayesi - Öykü

BÜTÜN İNSANLARA

§

Dillerde gezen adım:

Bir seciyesiz, bir it.
Nedense olamadım,
Sizin gibi bir yiğit...
Ne gaye taşıyorum,
Ne bir dağ aşıyorum;
Delice yaşıyorum,
Ne ihtiras, ne ümit...
Yuh... Eğer hayat buysa,
Bu ahmakça uykuysa...
Bana kim sokulduysa:
Hadi dedim, hadi git!..
Bende çok şey var ama,
Akıl filan arama...
Ciddiyetle arama